

Dirnad Economi Cymru

Adroddiad chwarterol

Chwefror 2022

Crynodeb gweithredol	3
1. Cyflwyniad	5
2. Rhagolygon economaidd y DU a rhanbarthol	6
3. Y darlun BBaCh yn y DU a Chymru: Yr amodau newidiol sy'n llywio'r galw am gyllid	12
4. Darparu cyllid BBaCh a chost cyllid	18
5. Gweithgaredd Banc Datblygu Cymru	23
6. Casgliadau	27
7. Atodiad	28

Max Munday, Annette Roberts, Nikos Kapitsinis

Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Busnes Caerdydd
mundaymc@cf.ac.uk

Am wybodaeth bellach neu i gyflwyno adborth a chynigion ymchwil,
e-bostiwch: **DirnadEconomi@bancdatblygu.cymru**

*Mae'r SYG wedi cynghori ar gynhyrchu'r adroddiad hwn ond nid yw'n gyfrifol
am y safbwyntiau na'r ystadegau a gyflwynir ac nid yw wedi dilysu'r cynnwys.*

Dirnad Economi Cymru Cyfyngedig, Uned J Pentref Busnes Iâl, Ellice Way, Wrecsam, Cymru, LL13 7YL, 11001584.

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o'r endidau grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn bancdatblygu.cymru.

- Gwellodd mynegeion CDG y DU, y farchnad lafur, allforion a buddsoddiad busnes yn 2021 Ch3, gyda llawer o gyfyngiadau Covid-19 yn cael eu codi.
- Arhosodd y Mynegai Hyder Busnesau Bach yn gadarnhaol, er ei fod yn gostwng yn y chwarter hyd at 2021 Ch3 yn y DU a Chymru.
- Gostyngodd genedigaethau busnes yn sydyn yng Nghymru yn ystod Ch2 2021 a Chwarter 2 2021 a Ch3, ac er bod y rhain yn dal yn gymharol uchel, roedd nifer y marwolaethau busnes yn uwch na genedigaethau.
- Cynyddodd cyfanswm gwerth allforion a mewnfurion nwyddau'r DU yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021. Fodd bynnag, roedd gwerthoedd allforion a mewnfurion nwyddau yn is na'r gwerthoedd ar gyfer y cyfnod hyd at fis Medi 2019 yn y DU ac yng Nghymru.
- Cynyddodd Banc Lloegr gyfraddau llog ar ddiwedd 2021 ac ym mis Chwefror 2022. Disgwylir cynnydd pellach mewn ymateb i bwysau chwyddiant o fewn yr economi.
- Mae Banc Datblygu Cymru wedi chwarae rhan bwysig yn adferiad busnes Cymru, ar ôl buddsoddi tua £30m yn Ch2 2021/22 yn unig, gan greu 262 o swyddi a diogelu tua 433 o swyddi.

Mae dechrau blwyddyn galendr 2022 yn cael ei nodi gan yr ymdrechion byd-eang parhaus i ddod â'r pandemig Covid-19 i ben ac i fynd i'r afael ag effeithiau economaidd a chymdeithasol cysylltiedig. Ar ôl codi llawer o gyfyngiadau, dangosodd llawer o ddangosyddion economaidd ar gyfer y DU ddarlun gwell yn 2021 Ch3. Roedd hyn cyn ailgyflwyno yn rhannol y cyfyngiadau oherwydd achosion cynyddol o'r amrywiad Omicron o Covid-19.

Yn dilyn y crebachiad economaidd byd-eang yn 2020, **israddiodd yr IMF a'r OECD eu rhagolwg ar gyfer economi'r byd yn 2021. Yr IMF o dwf CDG blynyddol o 6% (yn rhagolygon mis Gorffennaf) i 5.9% (yn rhagolygon mis Hydref), a'r OECD o 5.8% (ym mis Gorffennaf) i 6% (ym mis Rhagfyr). Cynyddodd y gyfradd ddiweithdra gyfartalog ar draws gwledydd yr OECD o 5.4% yn 2019 i 7.1% yn 2020. Fodd bynnag, rhagwelir gan yr OECD y bydd wedi gostwng i 6.2% yn 2021, ac y bydd yn gostwng ymhellach i 5.5% yn 2022.**

Mae'r Adroddiad Chwarterol hwn yn dangos bod CDG y DU wedi cynyddu 1.3% yn y chwarter hyd

at 2021 Ch3, sy'n adlewyrchu llacio cyfyngiadau Covid-19. **Mae'r amcangyfrifon ar gyfer Tachwedd 2021 yn awgrymu bod CDG y DU wedi rhagori ar lefelau cyn-bandemig, gan roi rhywfaint o optimistiaeth cyn yr ymchwydd mewn achosion Omicron. Mae Banc Lloegr yn rhagweld y bydd CDG y DU wedi codi 7% yn 2021, i lawr o'i ragamcanion ym mis Awst (7.25%). Mae'r amcangyfrifon CDG chwarterol diweddaraf sydd ar gael ar gyfer Cymru ar gyfer 2021 Ch1 yn dangos gostyngiad chwarterol (-1.7%), yn dilyn cynnydd o 1.2% yn y chwarter hyd at 2020 Ch4. Yn dilyn crebachiad o 2.3% yn 2021 Ch1, cynyddodd buddsoddiad busnes y DU 2.4% yn Ch2 2021 a chofnododd dwf cymedrol o 0.4% yn Ch3 2021, ond yn parhau i fod fwy na 12% yn is na lefelau cyn-bandemig 2019 Ch4.**

Mae arwyddion o adferiad y farchnad lafur wedi dod yn gryfach yn 2021. Gostyngodd **cyfradd ddiweithdra'r DU o 4.9% yn Ch1 2021 i 4.6% yn Ch2 2021 ac ymhellach i 4.3%**, tra yng Nghymru, cofnododd y gyfradd ddiweithdra ostyngiad, o 4.4% yn 2021 Ch1 i 4.1% yn 2021 Ch2 ac ymhellach i 3.8% yn 2021 Ch3. **Mae mewnwelediadau cynnar ar gyfer y cyfnod**

Crynodeb gweithredol

rhwng mis Medi a mis Tachwedd 2021 yn dangos bod cyfradd ymddiswyddiadau'r DU wedi gostwng i'r lefel isaf erioed (2.8 fesul 1,000 o weithwyr), gyda Chymru yn cofnodi'r bedwaredd gyfradd ddiswyddo uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU (3.5 fesul 1,000 o weithwyr).

Yn ôl Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC, nododd 15% o BBaChau y DU a arolygwyd yn y tri mis hyd at Awst 2021 dwf yn y flwyddyn flaenorol, sy'n hafal i 2021 Ch2, ond yn llawer is na'r 37% yn 2019. Dangosodd yr Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes (AEAB) ar gyfer y cyfnod rhwng 13 a 26 Rhagfyr 2021 fod 99.7% o'r cwmnïau a arolygwyd yng Nghymru yn parhau i fasnachu, y gyfradd uchaf ar draws rhanbarthau'r DU .

Hyder BBaCh Cymru yn parhau i fod yn gadarnhaol

Gwelodd Cymru hyder BBaCh cadarnhaol, er ei fod yn disgyn o +34 yn 2021 Ch2 i +17 yn 2021 Ch3.

Mae dros flwyddyn ar ôl diwedd cyfnod pontio Brexit a gweithredu'r rheolau masnach newydd rhwng y DU a'r UE. Yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021, cynyddodd cyfanswm gwerth allforion nwyddau'r DU 3.4%, a chynyddodd gwerth mewnforion nwyddau 8.2%. Fodd bynnag, yn y DU ac yng Nghymru, roedd gwerth allforion nwyddau a mewnforion yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021 yn is na'r gwerthoedd ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Medi 2019. **Yng Nghymru, yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021, roedd gwerth allforion nwyddau yn bron i 20% yn is, ac roedd mewnforion nwyddau ychydig dros 17% yn is, y gwerthoedd ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Medi 2019.**

Yn ôl yr AEAB ar gyfer y cyfnod rhwng 13 a 26 Rhagfyr 2021, **roedd tua 6.5% o'r cwmnïau yng Nghymru a holwyd wedi gwneud newidiadau i gadwyni cyflenwi o ganlyniad i broblemau yn ystod cyfnod pontio'r UE**, sef y gyfradd isaf ymhlith rhanbarthau'r DU, tra bod bron i **46% o'r cwmnïau hyn wedi penderfynu defnyddio mwy**

o gyflenwyr yn y DU, yr uchaf ar draws y DU.

Ym Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC, cododd BBaCh y **DU sy'n defnyddio cyllid allanol o 42% yn Ch1 2021 i 45% yn Ch2 2021 ac ymhellach i 47% yn y tri mis hyd at Awst 2021. Mae'r awydd am gyllid yn y dyfodol wedi cynyddu, gyda phedwar allan o ddeg o BBaCh yn y DU yn hapus i ddefnyddio cyllid allanol i helpu'r busnes i dyfu.** Yn ôl AEAB rhwng 27 Rhagfyr 2021 a 9 Ionawr 2022, roedd ad-daliadau dyled rhwng 50% a 100% o drosiant dros y mis blaenorol ar gyfer tua 3% o ymatebwyr yng Nghymru, tra ar gyfer 25% o ymatebwyr roeddent o dan 20% o'r trosiant. Serch hynny, mae'r risg o ddiffyg dalu yn parhau i fod yn gymharol uchel. Nododd tua 11% o gwmnïau yng Nghymru a arolygwyd risg gymedrol o ansolfedd yn arolwg AEAB, yr uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU.

Yn ôl Astudiaeth Gweithgarwch Buddsoddi BVCA 2020, roedd tua 4% o gwmnïau'r DU a gafodd fuddsoddiadau yn 2020 wedi'u lleoli yng Nghymru, i lawr o 5% yn 2019 a 7% yn 2018. Roedd y swm a fuddsoddwyd mewn cwmnïau yng Nghymru yn 1% o'r cyfanswm buddsoddiad yn 2020. Gwnaed buddsoddiadau ecwiti mewn cwmnïau Cymreig yn ystod cyfnod heriol y pandemig, yn enwedig mewn TGCh, cynhyrchion a gwasanaethau busnes, yn ogystal â'r sectorau biotechnoleg a gofal iechyd. **Mae daearyddiaeth buddsoddiadau ecwiti yn datgelu bod y rhan fwyaf o barau o fuddsoddwyr a busnesau y buddsoddir ynddynt yng Nghymru yn ymwneud â buddsoddwyr â swyddfa a oedd yn fwy na dwy awr o bellter teithio oddi wrth y busnes derbyn, gan amlygu'r diffyg buddsoddwyr ecwiti yng Nghymru. Roedd y rhan fwyaf o gytundebau ecwiti yng Nghymru mewn cwmnïau yng Nghaerdydd, Abertawe a Chasnewydd.**

Yn ail chwarter 2021/22, gwnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 226 o drafodion buddsoddi yn gysylltiedig â 136 o gytundebau. Daeth gwerth bargeinion newydd a wnaed gan y Banc Datblygu yn ystod 2021/22 Ch2 i dros £30m, gan greu 262 o swyddi a diogelu 433 o swyddi.

Dyma ail Adroddiad Chwarterol Dirnad Economi Cymru ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22. Cyhoeddir yr Adroddiad Chwarterol hwn ar adeg o ymdrechion byd-eang parhaus i ddod â'r pandemig Covid-19 i ben, ac i fynd i'r afael ag effeithiau economaidd a chymdeithasol cysylltiedig. Mae'r ymdrechion hyn yn seiliedig ar gyflwyno brechiadau, a pholisïau i fynd i'r afael ag effeithiau ariannol ac economaidd pwysig y mesurau lliniaru, rhai ohonynt wedi'u hailgyflwyno'n fwy diweddar ar ddiwedd 2021 mewn ymateb i ledaeniad yr amrywiad Omicron. Mae'r goblygiadau a yrrir gan bandemig i economïau a marchnadoedd llafur yn debygol o fod yn barhaus, er bod rhagolygon ar gyfer adferiad economaidd yn adlewyrchu'r gwelliant cymharol mewn canlyniadau iechyd mewn llawer o daleithiau datblygedig yn 2021.

Mae adrannau 2-4 o'r adroddiad hwn yn darparu cyd-destun macro-economaidd y DU a Chymru y mae BBaChau Cymru yn gweithredu ynddynt. Yna mae'r adroddiad yn archwilio ffactorau sy'n ymwneud â'r galw am gyllid i fentrau bach a chanolig (BBaCh), a'r cyflenwad a'r gost ynghlwm i hynny.

Amcan yr adrannau hyn yw deall:

- Ffactorau macro-economaidd sy'n llywio'r galw am gyllid BBaChau yng Nghymru.
- Tueddiadau yn nhwf BBaCh, busnesau newydd, a rhagolygon goroesi busnesau yng Nghymru.
- Y cyflenwad o gyllid i BBaCh yng Nghymru.
- Swm a mathau o fenthycu/buddsoddiad i BBaChau yng Nghymru.

Mae Adran 5 yn crynhoi gweithgareddau Banc Datblygu Cymru yng nghyd-destun y ffactorau sy'n effeithio ar y galw a'r cyflenwad cyllid i BBaChau yng Nghymru.

Mae'r rhan hon yn archwilio:

- Y defnydd o gronfeydd Banc Datblygu i ariannu BBaChau Cymru, a pha fathau o fentrau a diwydiannau sy'n cael eu cefnogi.
- Dosbarthiad daearyddol buddsoddiad BBaCh o amgylch Cymru.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar ddata sydd ar gael i'r cyhoedd (a adroddir yn gyffredinol mewn blynyddoedd calendr) ynghyd â dadansoddiad arbennig o ddata a ddarparwyd gan Fanc Datblygu Cymru (adroddir yn bennaf mewn blynyddoedd ariannol). Oherwydd gwahaniaethau yn y cyfnodau adrodd, bydd rhywfaint o anghysondeb amserol rhwng data yn yr adroddiad hwn. Gall data economaidd yn ymwneud ag effeithiau ac ymyriadau Covid-19 newid yn gyflym. Felly mae sefydlu darlun economaidd amserol o effeithiau ar draws tirwedd BBaCh Cymru yn arbennig o heriol.

- Yn dilyn y crebachiad economaidd blynyddol mwyaf yn y DU a gofnodwyd erioed yn 2020, tyfodd economi'r DU am ail chwarter yn olynol yn 2021 Ch3. Ym mis Tachwedd 2021 amcangyfrifodd SYG fod CDG y DU wedi rhagori ar ei lefel cyn-bandemig.
- Cynyddodd cyfradd cyflogaeth y DU, a gostyngodd y gyfradd ddiweithdra, yn y chwarter hyd at 2021 Ch3. Yng Nghymru, roedd y gyfradd cyflogaeth yn is na'r DU yn Ch3 2021, ac yn is na lefelau Ch4 cyn-bandemig 2019, tra bod y gyfradd ddiweithdra ychydig yn is na chyfradd y DU.
- Rhagwelodd y Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (NIESR) y bydd GYG yng Nghymru yn uwch na'r lefel cyn-bandemig (2019 Ch4) erbyn 2022 Ch4. Fodd bynnag, gwnaed y rhagolygon hyn cyn i gyfyngiadau gael eu hailgyflwyno tua diwedd 2021 oherwydd ymchwydd mewn heintiau Omicron.
- Daeth cynllun cadw swyddi Coronafeirws i ben ym mis Medi 2021 gyda chyfanswm swyddi ar y cynllun cadw swyddi (ffyrlo) o 11.7m yn y DU a 475,000 yng Nghymru.

Yn dilyn y crebachiad economaidd byd-eang yn 2020 (-3.6% o dwf CDG), dechreuodd yr economi fyd-eang wella o'r pandemig yn ystod 2021, er bod cyflymder a graddfa'r adferiad wedi amrywio'n sylweddol fesul gwlad.

Adroddodd rhagolwg¹ yr IMF ychydig o ddiwygiad ar i lawr ar gyfer adferiad yr economi fyd-eang yn 2021 (o dwf CDG blynyddol 6% yn rhagolwg mis Gorffennaf i 5.9% yn rhagolwg Hydref 2021). Roedd hyn oherwydd yr israddio mewn economïau datblygedig o ganlyniad i darfu ar gyflenwadau. Nid yw'r rhagolwg ar gyfer 2022 wedi newid (twf CDG byd-eang blynyddol 4.9%). Fe wnaeth yr OECD² hefyd israddio ei ragolwg ar gyfer economi'r byd yn 2021 (i dwf CDG blynyddol 5.6% yn y rhagolwg Rhagfyr o 5.8% yn rhagolwg Gorffennaf 2021), tra'n rhagamcanu twf CDG byd-eang o 4.5% yn 2022. Er bod allbwn mewn llawer o economïau'r OECD wedi rhagori ar lefelau diwedd 2019, nid yw hyn wedi bod yn wir mewn gwledydd â mesurau lliniaru llymach a / neu gyfraddau brechu is, gyda hyn yn dynodi adferiad economaidd anwastad yn ddaearyddol.

Mae'r goblygiadau i farchnadoedd llafur yn fwy ansicr, gyda cheiswyr gwaith mewn rhai gwledydd yn cael trafferth dod o hyd i gyflogaeth, tra bod cwmnïau mewn rhai sectorau yn wynebu anawsterau wrth recriwtio gweithwyr. Yn arwyddocaol, efallai bod y sgiliau y mae busnesau yn eu mynnu wedi newid yn yr oes ôl-bandemig. Mae'r gyfradd ddiweithdra gyfartalog ar draws gwledydd yr OECD wedi cynyddu o 5.4% yn 2019 i 7.1% yn 2020. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd yn disgyn i 6.2% yn 2021 ac ymhellach i 5.5% yn 2022.³

Mae'r ymchwydd ôl-bandemig yn y galw, pwysau'r gadwyn gyflenwi, costau cludiant a chostau ynni oll wedi cyfrannu at bwysau chwyddiant byd-eang. Roedd yr OECD yn rhagweld y bydd cyfradd chwyddiant wedi cyrraedd 5.2% yng ngwledydd yr OECD a 4% yn Ardal yr Ewro ar ddiwedd 2021. Roedd hyn i fyny o 1.2% a -0.3% ar ddiwedd 2020.⁴ Dylid nodi bod lefelau uchel o ansicrwydd o hyd ynghylch yr holl ragolygon economaidd oherwydd taflwybrau ansicr ehangach y pandemig. Mae Banc Lloegr yn disgwyl i chwyddiant gyrraedd dros 7% erbyn gwanwyn 2022 ac yna dechrau gostwng.⁵

¹ www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021

² www.oecd-ilibrary.org/sites/66c5ac2c-en/index.html?itemId=/content/publication/66c5ac2c-en

³ stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=EO

⁴ www.oecd.org/economic-outlook/

⁵ www.bankofengland.co.uk/knowledgebank/will-inflation-in-the-uk-keep-rising

Cynyddodd CDG y DU ymhellach yn y chwarter hyd at 2021 Ch3

Yn dilyn crebachiad economaidd blynyddol mwyaf y DU a gofnodwyd erioed (gostyngiad o 9.9% yn 2020), cwmp CDG chwarterol o 1.4% yn Ch1 2021 a chynnydd o 5.5% yn Ch2 2021 (ffigurau diwygiedig), tyfodd economi'r DU 1.3% yn y chwarter hyd at 2021 C3.⁶ Yn 2021 Ch3 roedd CDG y DU yn dal i fod 2.1% yn is na'r chwarter cyn-bandemig diwethaf (2019 Ch4). Cafodd perfformiad CDG gwell y DU yn 2021 Ch3 ei ail adrodd yng Nghanada, yr Almaen, Sbaen, Ffrainc, UDA a'r Eidal, gyda'r DU yn cofnodi'r trydydd twf gwannaf, uwchlaw Canada ac UDA. Fodd bynnag, mae amcangyfrifon misol ar gyfer Tachwedd 2021 yn dangos bod CDG y DU wedi rhagori ar lefelau cyn-bandemig. Mae ffigurau'r ONS yn dangos bod CDG yn y DU wedi cynyddu 0.9% yn y mis hyd at fis Tachwedd 2021, gyda CDG y DU 0.7% yn uwch

nag ym mis Mawrth 2020 (hy cyn y cloi cyntaf). Cododd y twf CDG hwn optimistiaeth cyn lledaeniad cyflym Omicron ac ail gyflwyno rhai cyfyngiadau i raddau amrywiol ledled y DU.

Yn dilyn cynnydd chwarterol yn 2021 Ch2 (7.2%), cynyddodd defnydd aelwydydd ymhellach yn y chwarter hyd at 2021 Ch3 (2%). Ysgogwyd hyn yn rhannol gan leddfu cyfyngiadau coronafeirws. Fodd bynnag, roedd defnydd cartrefi yn dal i fod 4.4% yn is yn 2021 Ch3 nag yn 2019 Ch4. Yn dilyn patrwm tebyg, roedd twf yn nefnydd y llywodraeth yn cyfrannu at gynnydd CDG chwarterol. Cynyddodd defnydd y llywodraeth 0.9% yn 2021 Ch3, ar ôl cynnydd o 6.1% yn 2021 Ch2. Roedd y cynnydd yn nefnydd y llywodraeth yn cael ei ysgogi'n bennaf gan ddefnydd y sector iechyd.

Cynnydd buddsoddiad busnes y DU yn wan yn 2021 Ch3

Yn dilyn cynnydd o 2.4% yn 2021 Ch2, cofnododd buddsoddiad busnes y DU dwf cymedrol o 0.4% yn 2021 Ch3. Roedd hyn fwy na 12% yn is na'r lefelau cyn-bandemig (2019 Ch4).

Cyrhaeddodd nifer y swyddi gwag yn y DU y lefel uchaf erioed (1,247,000) rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr 2021, cynnydd o 462,000 o swyddi gwag rhwng Ionawr a Mawrth 2020.⁷ Yn ôl Penderfynydd Misol⁸ Banc Lloegr, gostyngodd ymatebwyr a oedd yn gweld bod lefel yr ansicrwydd economaidd yn uchel o 57% ym mis

Chwefror i 50% ym mis Mehefin ac ymhellach i 48% ym mis Rhagfyr 2021. Mae'r ffigur olaf hwn yn nodi'r lefel isaf ers mis Chwefror 2020. Covid-19 oedd y ffynhonnell fwyaf o ansicrwydd i 21% o ymatebwyr, gan gynyddu o 12% ym mis Tachwedd 2021. Er hynny, mae'r amgylchedd economaidd yn parhau i fod yn gyfnewidiol. Israddiodd Banc Lloegr ei ragolwg ar gyfer twf blynyddol buddsoddiad busnes y DU ymhellach o 3% i 0.75% ar gyfer 2021 yn yr Adroddiad Polisi Ariannol a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2021.⁹

⁶ www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/julytoseptember2021

⁷ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/jobsandvacanciesintheuk/january2022

⁸ www.bankofengland.co.uk/decision-maker-panel/2021/december-2021

⁹ www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-report/2021/august/monetary-policy-report-august-2021.pdf

Tyfodd allbwn mewn gwasanaethau a chynhyrchu yn y trydydd chwarter

Cynyddodd allbwn gwasanaethau'r DU 1.6% yn y chwarter hyd at 2021 Ch3, gan wella bron i lefel Ch4 cyn-bandemig 2019 (0.7% yn is). Y cyfranwyr allweddol oedd llety a gweithgareddau gwasanaeth bwyd (twf 30%) a gweithgareddau celfyddydol, adloniant a hamdden (19.6%). Mae'r ddau sector wedi elwa o godi cyfyngiadau Covid-19 yn raddol. Cofnododd allbwn cynhyrchu hefyd dwf chwarterol

cadarnhaol yn 2021 Ch3, er yn wannach na gwasanaethau (0.8%, yn parhau i fod yn is na'r lefelau cyn-bandemig). Fodd bynnag, profodd y maes adeiladu dwf negyddol mewn allbwn yn y chwarter hyd at 2021 Ch3 (-1.5%), yn dilyn cynnydd chwarterol o 3.3% yn 2021 Ch2. Roedd y gostyngiad yn allbwn y sector adeiladu yn 2021 Ch3 yn adlewyrchu oedi o ran argaeledd cynnyrch a chynnydd mewn prisiau mewnbwn.

Gostyngodd CDG yng Nghymru yn 2021 Ch1

Mae'r amcangyfrifon CDG chwarterol (arbrofol) yn dangos bod yr holl weinyddiaethau datganoledig wedi profi twf CDG chwarterol negyddol yn 2021 Ch1. Economi Cymru welodd y perfformiad gwaethaf, gyda gostyngiad o 1.7% (Lloegr -0.6%, Gogledd Iwerddon -1%, Yr Alban -1.6%).^{10 11}

¹⁰ www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpukregionsandcountries/januarytomarch2021

¹¹ Dylid trin y ffigurau hyn yn ofalus oherwydd anweddolrwydd posibl y data.

Parhaodd diweithdra'r DU i ostwng yn 2021 Ch3

Mae tystiolaeth gynyddol o farchnadoedd llafur yn y DU a Chymru yn tynhau gyda llawer o ddiwydiannau'n adrodd am anawsterau recriwtio. Yn bwysig, nid yw'r problemau hyn wedi'u cyfyngu i feysydd technoleg uwch ond gyda rhai rhannau o'r sector llety a gwasanaethau bwyd hefyd yn wynebu anawsterau. Mae prinder yn y farchnad lafur yn cyfrannu at bwysau chwyddiant ar draws economi'r DU, ar adeg pan fo prisiau ynni a mewnbwn cyffredinol hefyd yn gweld cynnydd sydyn.

Yn ôl yr Arolwg o'r Llafurlu¹² mae arwyddion o adferiad marchnadoedd llafur wedi dod yn gryfach yn ystod rhan olaf 2021. Cynyddodd cyfradd cyflogaeth y DU o 75.3% yn Ch2 2021 i 75.5% yn 2021 Ch3. At hynny, gostyngodd cyfradd ddiweithdra'r DU o 4.6% i 4.3%.¹³ Roedd cyfraddau diswyddo¹⁴ wedi bod yn gostwng ers rhan olaf 2020. Ar gyfer 2021 Ch3, fodd bynnag, cynyddodd y gyfradd ddiswyddo ychydig iawn, gan gyrraedd 3.7 o ddiswyddiadau fesul 1,000 o weithwyr.¹⁵ Yn ôl y diweddariad misol ar gyfer Tachwedd 2021,

gostyngodd y gyfradd ddiswyddo i'r lefel isaf erioed i 2.8 fesul 1,000 o weithwyr yn y tri mis hyd at fis Tachwedd 2021, yn dilyn diwedd y cynllun cadw swyddi. Yn yr un cyfnod, cofnododd Cymru y bedwaredd gyfradd ddiswyddo uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU (3.5 fesul 1,000 o weithwyr).¹⁶

Roedd y gyfradd cyflogaeth yng Nghymru yn 73.8% yn 2021 Ch3, i lawr ychydig o 74.2% yn Ch2 2021, ac ychydig yn is na ffigur y DU o 75.5%.¹⁷ Roedd y gyfradd cyflogaeth yng Nghymru yn Ch3 2021 hefyd yn is na chyfradd Ch4 cyn-bandemig 2019 (74.4%). Fodd bynnag, roedd y gyfradd ddiweithdra yng Nghymru yn 3.8% yn 2021 Ch3, i lawr o 4.1% yn Ch2 2021, ac yn is na ffigur y DU o 4.3%. Yn ôl Gwybodaeth Talu Wrth Ennill Amser Real, mae gweithwyr cyflogres yng Nghymru yn uwch na'r lefelau cyn-bandemig (1.28m ym mis Tachwedd 2021 o gymharu ag 1.26m ym mis Chwefror 2020), tra bod gan y DU 0.4m yn fwy o weithwyr cyflogres na'r rhai cyn-bandemig (29.4m). m ym mis Tachwedd 2021 o gymharu â 29m ym mis Chwefror 2020).¹⁸

¹² www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/latest

¹³ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/november2021

¹⁴ Y gyfradd ddiswyddo yw cymhareb y lefel diswyddo ar gyfer y chwarter a roddwyd i nifer y gweithwyr yn y chwarter blaenorol, wedi ei luosi â 1,000.

¹⁵ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/redundancies/timeseries/beir/lms

¹⁶ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/redundancies/datasets/redundanciesbyindustryagesexandemploymentratesred02

¹⁷ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/regionallabourmarket/november2021

¹⁸ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/earningsandworkinghours/datasets/realtimereferencestatisticsreferencetableseasonallyadjusted

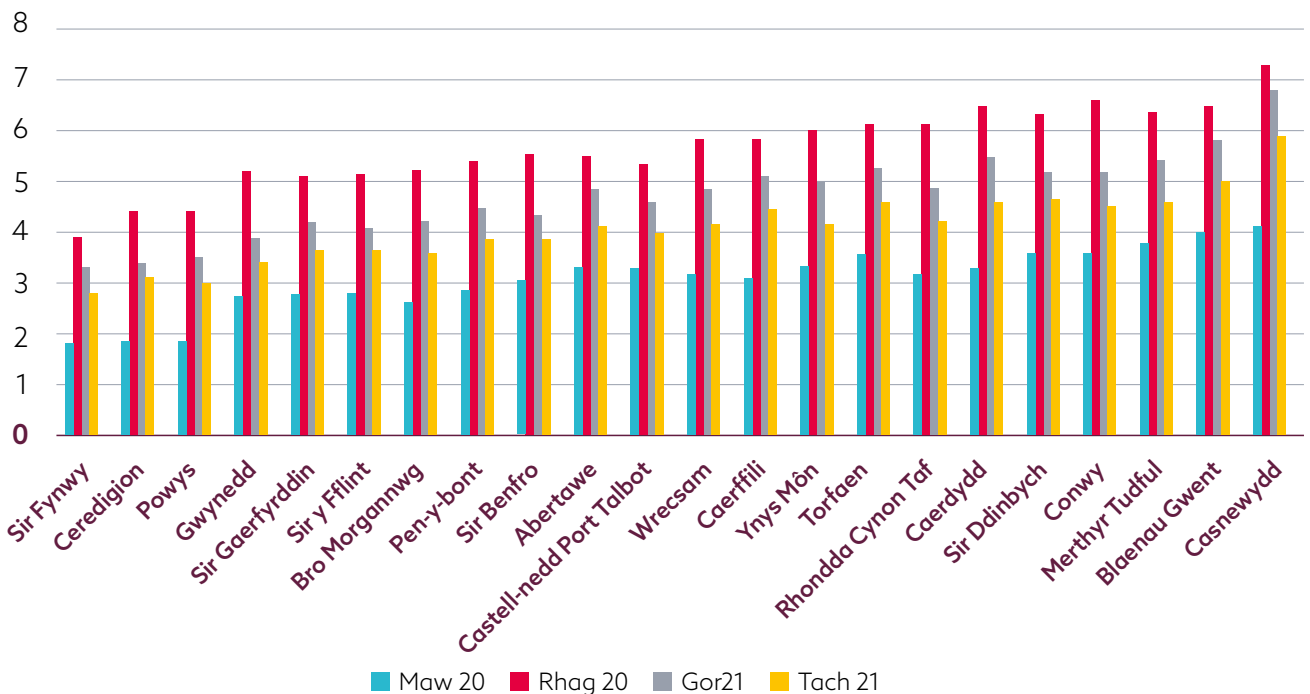
Gostyngiad yn nifer y rhai sy'n hawlio budd-dal diweithdra ym mis Tachwedd 2021

Cynyddodd y nifer a gyfrifir o hawlwr budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra yn y DU o 2.59m ym mis Ionawr i 2.65m ym mis Ebrill, ond gostyngodd wedyn i 2.26m ym mis Gorffennaf ac ymhellach i 1.92m ym mis Tachwedd 2021.¹⁹ Gostyngodd hawlwr budd-daliadau'r DU 680,000 yn y flwyddyn hyd at Dachwedd 2021. Ym mis Tachwedd 2021, hawliodd 80,255 o bobl yng Nghymru fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra (sy'n cyfateb i 4.1% o'r boblogaeth oedran gweithio), i lawr o 110,400 ym mis Ebrill 2021. Yn ôl y data ar gyfer Tachwedd 2021,

yr ardaloedd yng Nghymru â'r gyfran uchaf o'r boblogaeth oedran gweithio yn hawlio budd-daliadau cysylltiedig â diweithdra oedd Casnewydd (5.9%) a Blaenau Gwent (5%), a'r rhai â'r cyfrannau isaf oedd Mynwy (2.8%) a Phowys (3%) (Ffigur 1). Mae'r ffigurau hyn yn werthfawr gan eu bod yn rhoi darlun o farchnadoedd llafur Cymru ar ôl i'r cynllun ffyrlo ddod i ben, gan ddangos tuedd ar i lawr yng nghyfrannau'r bobl sy'n hawlio budd-daliadau sy'n gysylltiedig â diweithdra o gymharu â mis Gorffennaf 2021, pan oedd y cynllun yn dal i weithredu.

Ffigur 1.

Cyfran y bobl o oedran gweithio sy'n hawlio budd-daliadau sy'n gysylltiedig â diweithdra fesul awdurdod lleol yng Nghymru

Ffynhonnell: SYG, 2021

¹⁹ www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/unemployment/datasets/claimantcountyunitaryandlocalauthorityexperimental

Ffigurau terfynol swyddi ar ffyrlo

Daeth y cynllun cadw swyddi (ffyrlo) i ben ym mis Medi 2021. Wrth i'r economi ailagor, roedd nifer y swyddi ar ffyrlo yn y DU wedi bod yn gostwng. Gostyngodd cyflogaeth ar ffyrlo o tua 4.3m ar ddiwedd Ebrill 2021 i 1.9m erbyn diwedd Mehefin 2021 ac ymhellach i 1.16m ar ddiwedd Medi 2021, pan gaeodd y cynllun.²⁰ Cefnogwyd bron i 11.7m o swyddi drwy'r Cynllun Cadw Swyddi Coronafeirws mewn 1.3m o gyflogwyr, gyda chyfanswm gwerth cronol hawliadau ffyrlo yn y DU yn hafal i £70bn.

Roedd gan Gymru gyfanswm o bron i 475,000 o swyddi ar ffyrlo yn ystod gweithrediad y cynllun. Mae angen bod yn ofalus wrth ddehongli ffigurau ffyrlo lleol a rhanbarthol oherwydd eu bod yn seiliedig ar wybodaeth cyfeiriad preswyl y gweithwyr, felly nid ydynt yn dal effeithiau cymudo (oherwydd cymudo rhwng Cymru a Lloegr). Roedd yr awdurdodau lleol yng Nghymru â'r cyfraddau manteisio ar ffyrlo uchaf yn ystod cyfnod y cynllun cadw swyddi yn cynnwys Conwy, Gwynedd, Sir Benfro a Sir y Fflint, a'r isaf oedd Casnewydd, Torfaen a Chaerffili.

Rhagolygon economi'r DU a Chymru

Israddiodd Banc Lloegr ei ragolygon ar gyfer twf CDG y DU yn 2021, o 7.25% Awst i 7% ym mis Tachwedd 2021. Mae'r Banc hefyd yn rhagweld cyfradd ddiweithdra o 4.5% yn 2021 (i lawr o 4.75% fel y rhagamcanwyd ym mis Awst), cyn disgyn i 4% yn 2022. Rhagolwg yr OECD ar gyfer CDG y DU yw cynnydd o 6.9% ar gyfer 2021, 4.75% ar gyfer 2022 a 2.1% ar gyfer 2023.

Yn eu Rhagolygon Economaidd y DU ar gyfer yr Hydref, uwchraddiodd y Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (NIESR) ei ragolwg ar gyfer GYC yng Nghymru.

Rhagamcanwyd na fyddai Cymru, ochr yn ochr â Gogledd-ddwyrain Lloegr, Swydd Efrog a Humber a Gogledd Iwerddon, yn adennill i lefelau cyn-bandemig o GYG erbyn 2024 Ch4 yn Rhagolygon yr Haf. Fodd bynnag, mae rhagamcanion diweddaraf NIESR (a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2021, a chyn yr ymchwydd mewn achosion Omicron) yn rhagweld y bydd GYC yng Nghymru yn uwch na lefel Ch4 2019 erbyn 2022 Ch4 (0.1% uchod).²¹ Rhagwelir mai Cymru fydd â'r twf cyflogaeth cryfaf ymhlith y gweinyddiaethau datganoledig.

²⁰ www.gov.uk/government/statistics/coronavirus-job-retention-scheme-statistics-16-december-2021/coronavirus-job-retention-scheme-statistics-16-december-2021

²¹ www.niesr.ac.uk/wp-content/uploads/2021/11/UK-Economic-Outlook-Autumn-2021.pdf

- Arhosodd Mynegai Hyder Busnesau Bach Cymru yn gadarnhaol, er ei fod yn gostwng yn y chwarter hyd at 2021 Ch3.
- Dangosodd yr Arolwg o Effeithiau ac Amodau Busnes ar gyfer y cyfnod rhwng 13eg a'r 26ain o Ragfyr 2021 fod cyfradd y cwmnïau a arolygwyd a oedd yn parhau i fasnachu yng Nghymru yr uchaf ar draws rhanbarthau'r DU.
- Flwyddyn ar ôl diwedd cyfnod pontio Brexit a gweithredu rheolau masnach newydd rhwng y DU a'r UE, cynyddodd cyfanswm gwerth allforion a mewnforyn nwyddau'r DU yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021. Fodd bynnag, roedd gwerthoedd allforion a mewnforyn nwyddau fel ei gilydd islaw'r gwerthoedd ar gyfer y cyfnod hyd at fis Medi 2019 yn y DU ac yng Nghymru.

Hyder cwmnïau bach yn parhau i fod yn gadarnhaol

Arhosodd Mynegai Hyder Busnesau Bach y DU²² yn gadarnhaol am y trydydd chwarter yn olynol yn 2021 Ch3.²³ Fodd bynnag, erys pryderon allweddol ynghylch costau busnes. At hynny, cyrhaeddodd cyfran y busnesau bach a arolygwyd a oedd yn pryderu am y baich treth ac yn ei weld fel rhwystr pwysig i dwf, y lefel uchaf o ddwy flynedd (16%).

Cynyddodd cyfran y busnesau bach yn y DU a nododd gynnydd mewn costau gweithredu am yr ail chwarter yn olynol yn Ch3 2021, gan godi o 23% yn Ch1 2021 i 52% yn Ch2 2021 ac ymhellach i 69% yn 2021 Ch3. Ymhlith y rhwystrau i dwf, cynyddodd nifer y BBaChau yn y DU a arolygwyd a nododd gostau cyfleustodau fel rhwystr i dwf

8.4 pwynt canran o 3.6% yn Ch2 2021 i 12% yn 2021 Ch3. Mae'r canfyddiad hwn yn adlewyrchu'r cynnydd sylweddol ym mhrisiau ynni, y disgwylir iddynt gynyddu ymhellach yn ystod 2022. Yn ogystal, a chan dynnu sylw at y materion sy'n dod i'r amlwg yn y marchnadoedd llafur, dywedodd 38% o'r BBaChau a arolygwyd yn 2021 Ch3 fod y diffyg staff â sgiliau priodol yn eu dal yn ôl yn eu hymdrechion i wella ac ehangu.

Mynegai Hyder Busnesau Bach y DU yn parhau i fod yn gadarnhaol ym mhob sector, ar wahân i gyfanwerthu a manwerthu yn 2021 Ch3

Arhosodd y mynegai hyder Gweithgynhyrchu yn gadarnhaol, er ei fod yn gostwng o +20 yn 2021 Ch2 i +15 yn 2021 Ch3. Dilynodd y gwaith adeiladu lwybr tebyg, gan ostwng o +27 yn 2021 Ch2 i +23 yn 2021 Ch3. Aeth y mynegai hyder ar gyfer masnach cyfanwerthu a manwerthu i diriogaeth negyddol, gan ostwng o +1 yn 2021 Ch2 i -11 yn 2021 Ch3.

²² "Mae'r Mynegai Busnesau Bach yn fynegai pwysol o'r ymatebion i'r cwestiwn: 'O ystyried perfformiad cyffredinol eich busnes, ac anwybyddu unrhyw amrywiadau tymhorol arferol yr adeg hon o'r flwyddyn, sut ydych chi'n gweld rhagolygon busnes dros y tri mis nesaf, o gymharu â y tri mis blaenorol?' Rhoddir y pwysoliadau canlynol i gyfran y cwmnïau sy'n nodi 'llawer gwell': +2, ychydig wedi gwella +1, tua'r un 0, ychydig yn waeth -1 a llawer gwaeth -2; mae'r Mynegai Busnesau Bach yn deillio o gyfanswm y ffactorau hyn" (FSB, 2020).

²³ FfBB (2021). Mynegai llais busnesau bach yr FfBB, Chwarter 2 2021. Ar gael yn: <https://www.fsb.org.uk/static/9bb253cf-207d-408b-b96967c677396c20/FSB-Small-Business-Index-Q3-2021.pdf>

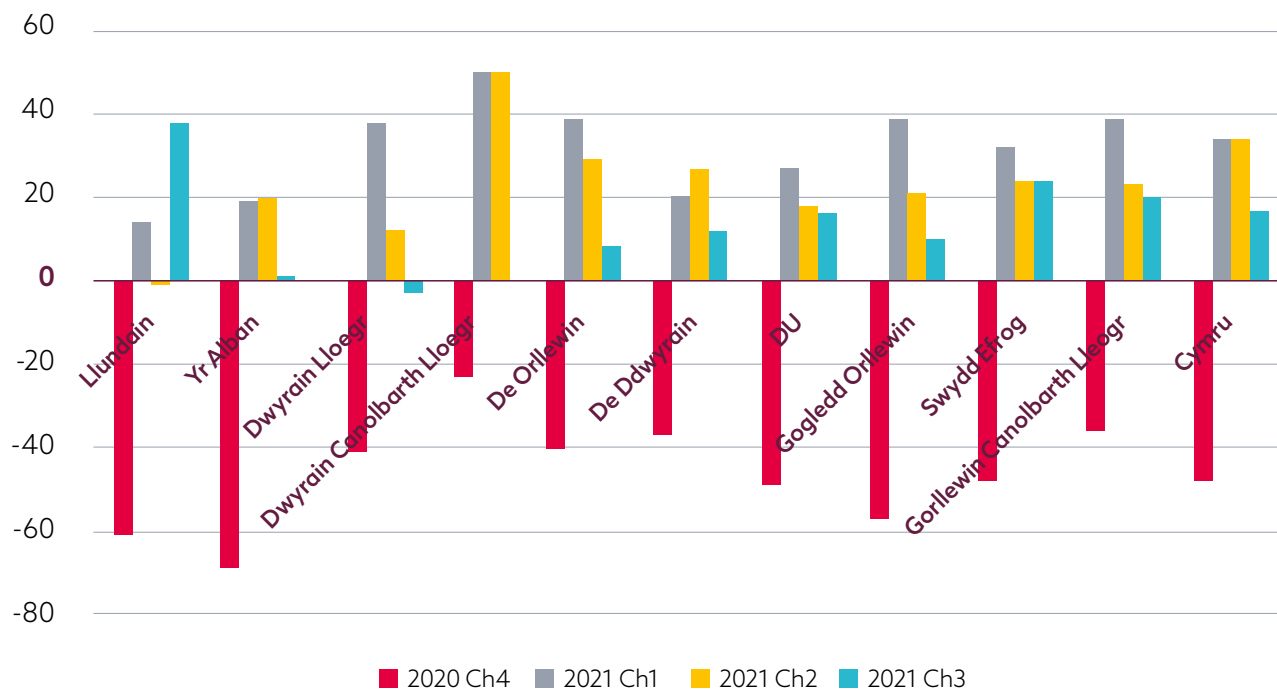
Hyder BBaCh Cymru yn 2021 Ch2 yn parhau i fod yn gadarnhaol ond yn dirywio

Dywedodd y Ffederasiwn Busnesau Bach fod hyder BBaChau yng Nghymru yn parhau i fod yn gadarnhaol ond wedi dirywio yn 2021 Ch3. Gwelodd Cymru hyder BBaChau

yn adlamu o -48 yn 2020 Ch4, y pedwerydd isaf yn y DU, i diriogaeth gadarnhaol (+34) yn Ch1 2021 ac aros ar yr un lefel yn 2021 Ch2, cyn disgyn i +17 yn 2021 Ch3.

Ffigur 2.

Mynegai Busnesau Bach, rhanbarthau'r DU, 2020 Ch4-2021 Ch2

Ffynhonnell: [Mynegai Llais Busnesau Bach yr FfBB 2021 Ch 3](#)

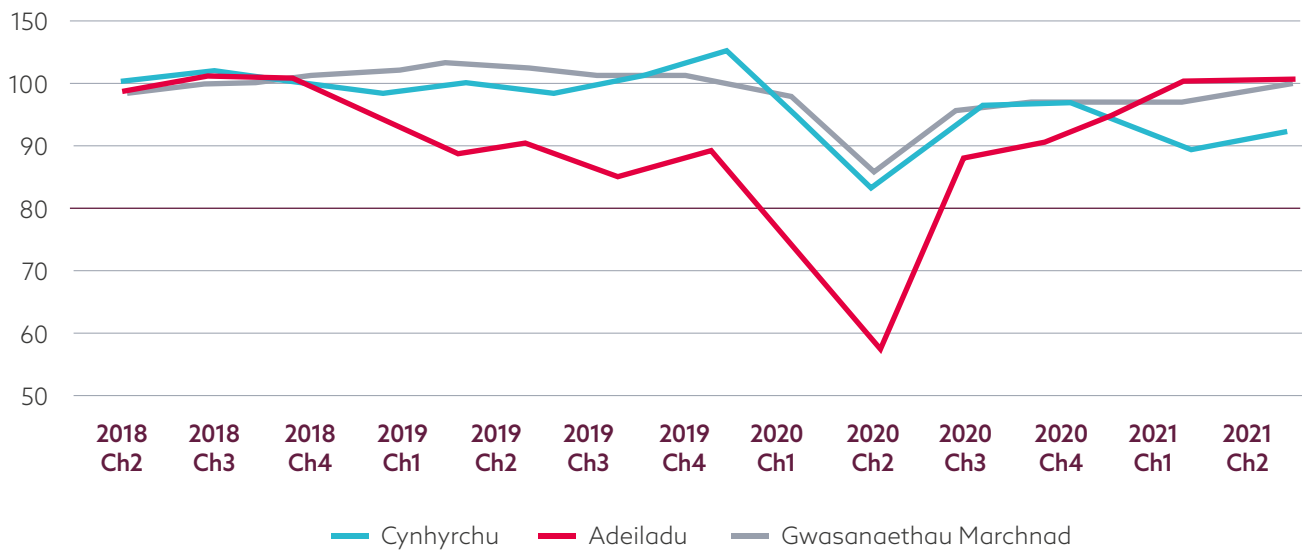
Twf allbwn cadarnhaol ar draws sectorau cynhyrchu, gwasanaethau marchnad ac adeiladu Cymru yn 2021

Mae ffigurau Stats Cymru yn datgelu bod allbwn ym mhob sector o weithgarwch economaidd wedi parhau i adfer yn 2021 Ch2, ar ôl rhywfaint o gynnwrf yn Ch1 2021, yn enwedig ar gyfer gwasanaethau cynhyrchu a marchnata. Mae Ffigur 3 yn dangos y symudiad chwarterol ym mynegeion allbwn Cymru mewn gwasanaethau cynhyrchu, adeiladu a marchnad o 2018 Ch2 i 2021 Ch2. Tyfodd y mynegai cynhyrchu o 89

yn 2021 Ch1 i 93.2 yn 2021 Ch2. Cynyddodd y mynegai gwasanaethau marchnad o 96.3 yn 2021 Ch1 i 99.3 yn 2021 Ch2. Yn olaf, parhaodd y mynegai adeiladu, yr effeithiwyd arno'n ddifrifol gan ataliadau gorfodol a wnaed mewn prosiectau mawr yn ystod y cyfnod cloi yn ystod hanner cyntaf 2020, â'i adferiad cryf, gyda'r mynegai yn cyrraedd gwerth o 99.6 yn 2021 Ch2, i fyny o 99.1 yn 2021 Ch1.

Ffigur 3.

Mynegeion allbwn Cymru: tueddiadau 2018 Ch2 - 2021 Ch2 (2019=100)

Ffynhonnell: Stats Cymru, [Mynegeion Cynhyrchu ac Adeiladu Cymru \(2019 = 100\) fesul ardal a blwyddyn](#) a [Mynegai Gwasanaethau Marchnad \(2019 = 100\) fesul blwyddyn ac ardal](#)

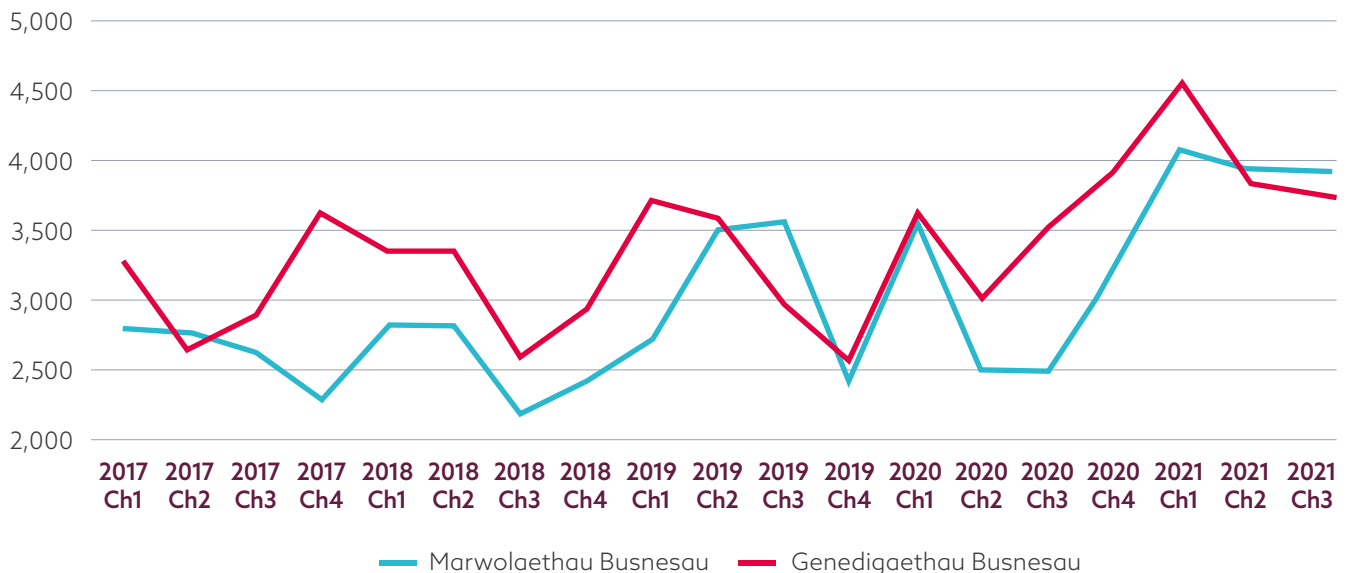
Cynnydd mewn genedigaethau a marwolaethau busnes yn y flwyddyn hyd at 2021 Ch3

Mae ffigurau a ddarparwyd gan SYG yn dangos bod genedigaethau busnes yn y DU wedi cynyddu 4% i 84,535 yn y flwyddyn hyd at 2021 Ch3.²⁴ Fodd bynnag, cododd nifer y marwolaethau busnes 50% o 67,040 yn 2020 Ch3 i 100,835 yn 2021 Ch3. Roedd hyn 35% yn uwch na'r cyfartaledd o fusnesau'n cau yn nhrydydd chwarter y blynnyddoedd calendr rhwng 2017 a 2020. Roedd gan y rhan fwyaf o ranbarthau dueddiadau tebyg mewn cyfraddau genedigaethau a marwolaethau busnes, tra bod eiddo tiriog, gweinyddu busnes a gwasanaethau cymorth, yn ogystal â chyllid a gwasanaethau cymorth. yswiriant oedd y diwydiannau â'r cynnydd blynnyddol mwyaf mewn marwolaethau busnes yn y DU yn 2021 Ch3.

Mae Cymru wedi dilyn tuedd debyg i'r DU, gyda genedigaethau a marwolaethau busnes yn cynyddu yn y flwyddyn hyd at 2021 Ch3. Cododd genedigaethau busnes 5.4% yn y flwyddyn hyd at 2021 Ch3, gan gynyddu o 3,525 yn 2020 Ch3 i 3,715 yn 2021 Ch3. Cynyddodd marwolaethau busnesau yng Nghymru o 2,485 yn Ch3 2020 i 3,930 yn Ch3 2021, gan godi 58% (er gyda rhywfaint o ddirywiad bach yng nghyfradd marwolaethau busnes yn y ddau chwarter diweddaraf). Mae Ffigur 4 yn dangos y gwahaniaeth rhwng marwolaethau busnes (3,930) a genedigaethau busnes (3,715) yn 2021 Ch3. Mae Ffigur 4 hefyd yn dangos anwedolrwydd chwarterol y data hwn ers 2017.

Ffigur 4.

Genedigaethau a marwolaethau busnes chwarterol yng Nghymru

Ffynhonnell: [Demograffeg busnes, ystadegau arbrofol chwarterol, DU](#)

²⁴ www.ons.gov.uk/businessindustryandtrade/business/activitysizeandlocation/datasets/businessdemographyquarterlyexperimentalstatisticsuk

Yn ôl Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC am y tri mis hyd at Awst 2021²⁵, Adroddodd 15% o BBaChau y DU a arolygwyd dwf yn ystod y flwyddyn ddiwethaf (Cymru, 16%). Ar draws y bandiau maint busnes, nododd 25% o gwmnïau micro dwf yn y flwyddyn flaenorol (cwmnïau bach, 19% a chwmnïau canolig, 18%). Dywedodd tua 56% o BBaChau y DU a 59% o BBaChau Cymru a holwyd yn y tri mis hyd at Awst 2021 fod eu busnes wedi dirywio y llynedd, sy'n is na'r 65% yn 2021 Ch1. O ran llwybrau'r dyfodol, roedd 48% o BBaChau y DU a arolygwyd yn y tri mis hyd at Awst 2021 yn rhagweld twf yn y flwyddyn ganlynol, i lawr o 52% yn Ch2 2021, ond yn uwch na'r 41% yn 2021 Ch1. Yng Nghymru, mae 43% o BBaChau a holwyd yn disgwyl twf y flwyddyn nesaf. Yr hinsawdd economaidd bresennol oedd y pryder pwysicaf ymhlith BBaChau y DU a arolygwyd yn y tri mis hyd at Awst 2021 (23%), ac yna ansicrwydd gwleidyddol (18%) a llif arian/taliadau hwyr (14%).

Mynegodd yr AEAB²⁶ ar gyfer y cyfnod rhwng 13 a 26 Rhagfyr 2021 fod 99.7% o'r cwmnïau a arolygwyd yng Nghymru yn parhau i fasnachu, y gyfradd uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU. Gan dynnu sylw at effeithiau'r ymchwydd Omicron, dywedodd tua 12% o'r cwmnïau a arolygwyd yng Nghymru fod nifer y cwsmeriaid sy'n canslo wedi cynyddu dros y mis blaenorol. Nododd bron i 4 o bob 10 busnes a arolygwyd yng Nghymru brinder gweithwyr, y 6ed uchaf yn y DU. Roedd tua 2.5% o gwmnïau yng Nghymru yn disgwyl cau unrhyw safleoedd busnes yn barhaol neu ddiswyddo unrhyw un o'r gweithlu dros y tri mis nesaf. Roedd tua chwarter y cwmnïau Cymreig a arolygwyd wedi cael eu heffeithio gan broblemau cynhyrchu neu gaffael cyflenwad.

²⁵ www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2021/10/SME-Monthly-charts-Aug-FINAL.pdf

²⁶ www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessinsightsandimpactontheeconomy

Pontio'r UE yn parhau

Mae mwy na blwyddyn bellach wedi mynd heibio ers diwedd y cyfnod pontio a gweithredu'r rheolau masnach newydd rhwng y DU a'r UE.

Yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021, cynyddodd cyfanswm gwerth masnach nwyddau'r DU²⁷. Fodd bynnag, mae diffyg masnach nwyddau'r DU yn cael ei gynnal. Cynyddodd gwerth allforion nwyddau'r DU 3.4% yn ystod y flwyddyn i £305.1bn. Cynyddodd gwerth mewnforion nwyddau 8.2% i £453.4bn. Er y bu cynnydd yng ngwerth cyfanswm y fasnach nwyddau yn ystod y flwyddyn hyd at fis Medi 2021, roedd gwerthoedd allforion nwyddau a mewnforion yn is na'r gwerthoedd ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Medi 2019. Yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021, roedd gwerth y nwyddau roedd allforion bron i 11% yn is na'r gwerthoedd ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Medi 2019, tra bod mewnforion nwyddau 8.4% yn is.

Cynyddodd gwerth allforion nwyddau o Gymru 12% rhwng 2021 Ch2 a Ch3 2021, wedi'i ysgogi gan gynnydd o 4% yng ngwerth allforion i wledydd yr UE, a chynnydd o 27% yng ngwerth allforion i wledydd y tu allan i'r UE. Yn y ddau

achos mae'r cynnydd chwarterol mewn gwerth yn gysylltiedig yn bennaf ag allforio 'tanwydd mwynol'. Fodd bynnag, dros y flwyddyn hyd at fis Medi 2021, gostyngodd cyfanswm gwerth allforion nwyddau o Gymru 0.5% i £14.3bn, gyda mewnforion nwyddau yn cynyddu 1.7% i £15.3bn. Yng Nghymru, roedd gwerth y fasnach nwyddau yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2021 ymhell islaw'r gwerth yn y flwyddyn hyd at fis Medi 2019; roedd allforion nwyddau bron i 20% yn is, ac roedd mewnforion nwyddau ychydig dros 17% yn is na'r gwerthoedd ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Medi 2019.²⁸

Mae tuediadau masnachu cychwynnol eraill ar ôl Brexit ar gyfer BBaChau wedi dod i'r amlwg. Dangosodd AEAB ar gyfer y cyfnod rhwng 13 a 26 Rhagfyr fod tua 6.5% o'r cwmnïau Cymreig a arolygwyd wedi gwneud newidiadau i gadwyni cyflenwi ers diwedd cyfnod pontio'r UE. Penderfynodd bron i 46% o'r cwmnïau hyn ddefnyddio mwy o gyflenwyr yn y DU, yr uchaf ar draws y DU. Fodd bynnag, roedd gan Gymru'r ail gyfradd isaf o gwmnïau a arolygwyd a oedd yn wynebu costau ychwanegol oherwydd mwy o fiwrocratiaeth ar ôl diwedd cyfnod pontio'r UE.

²⁷ www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2021/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2021/

²⁸ www.uktradeinfo.com/trade-data/regional/2021/uk-regional-trade-in-goods-statistics-third-quarter-2021/

- Cynyddodd y defnydd o gyllid allanol ar gyfer BBaCh y DU yn y tri mis hyd at Awst 2021. Cynyddodd yr awydd am gyllid yn y dyfodol, gyda phedwar o bob deg o BBaChau yn y DU yn hapus i ddefnyddio cyllid allanol i helpu'r busnes i dyfu.
- Cynyddodd cwmnïau sy'n derbyn buddsoddiadau ecwiti a swm y buddsoddiad yng Nghymru yn y flwyddyn hyd at 2020. Gwnaed buddsoddiadau ecwiti mewn cwmnïau Cymreig yn ystod cyfnod heriol y pandemig, yn enwedig yn y sectorau TGCh, cynhyrchion a gwasanaethau busnes, yn ogystal â biotechnoleg a gofal iechyd.
- Bu gostyngiad sylweddol yng nghyfradd twf blynyddol benthyciadau i fusnesau bach a chanolig yn y DU yn y saith mis hyd at fis Tachwedd 2021, wrth i lawer o gynlluniau cymorth busnes y llywodraeth ddod i ben. Mae'r galw am Gynllun Benthyciadau Adfer Llywodraeth y DU yn parhau i fod yn isel.
- Cynyddodd Banc Lloegr gyfraddau llog ym mis Rhagfyr 2021 a mis Chwefror 2022. Disgwylir cynnydd pellach mewn ymateb i bwysau chwyddiant o fewn yr economi, gyda goblygiadau i gyfraddau llog cyfartalog ar fenthyciadau BBaCh y DU.

Newidiodd y cyflenwad o gyllid a chyllid ariannu BBaChau Cymru yn gyflym o ganlyniad i ymyriadau wedi'u targedu i gynorthwyo cwmnïau

yr effeithiwyd arnynt gan Covid-19. Mae ymyriadau o'r fath wedi bod yn dod i ben yn raddol.

Gostyngodd y galw o BBaCh am gredyd banc newydd yn 2021 Ch3

Nododd Crynodeb o amodau busnes²⁹ Asiantau Banc Lloegr bod y galw o BBaCh am gredyd banc newydd wedi'i dawelu yn 2021 Ch3. Fodd bynnag, mae costau cynyddol deunyddiau crai a materion yn ymwneud â'r gadwyn gyflenwi wedi arwain at dwf yn y galw am gyllid cyfalaf gweithio. At hynny, roedd galw mawr am fathau eraill o gyllid, gan gynnwys cyllid yn seiliedig ar asedau, yn enwedig gan gwmnïau adeiladu ac amaethyddiaeth. Yn olaf, mae'r galw am Gynllun Benthyciadau Adfer (CBA) Llywodraeth y DU a lanswyd ym mis Ebrill 2021 wedi parhau'n isel, wedi'i ysgogi o bosibl gan ei amodau llymach, a'r gwelliant ehangach mewn hyder busnes.

Yn ôl AEAB rhwng 27 Rhagfyr 2021 a 9 Ionawr 2022, roedd ad-daliadau dyled rhwng 50% a 100% o drosiant dros y mis blaenorol ar gyfer

tua 3% o ymatebwyr Cymru, tra ar gyfer 25% o ymatebwyr roeddent o dan 20% o'r trosiant. Nid oedd gan un o'r 4 cwmni Cymreig a arolygwyd unrhyw rwymedigaethau dyled, yr isaf ymhlith rhanbarthau'r DU. Dim ond 1% o ymatebwyr oedd â hyder isel y byddai'r cwmni'n cyflawni ei rwymedigaethau dyled (eto yr isaf yn y DU), gyda 46% yn hynod hyderus. Serch hynny, mae'r risg o ddiffygdalu yn parhau i fod yn gymharol uchel. Nododd tua 11% o gwmnïau Cymreig a arolygwyd risg gymedrol o ansolfedd yn arolwg AEAB, yr uchaf ymhlith rhanbarthau'r DU.

Yn ôl Monitor Cyllid Busnesau Bach a Chanolig y BVA BDRRC am y tri mis hyd at Awst 2021, cynyddodd y defnydd o gyllid allanol ar gyfer BBaCh y DU. Yn benodol, cynyddodd BBaChau a ymatebodd yn y DU sy'n defnyddio cyllid allanol

²⁹ www.bankofengland.co.uk/agents-summary/2021/2021-q3

o 42% yn Ch1 2021 i 47% yn y tri mis hyd at Awst 2021. Canfuwyd bod cwmnïau bach yn defnyddio cyllid allanol yn llawer mwy na busnesau micro a chanolig (62% o gymharu â 56). % a 40% yn y drefn honno). Cynyddodd BBaChau a arolygwyd yng Nghymru sy'n defnyddio unrhyw gyllid allanol o 41% yn 2020 Ch3 i 57% ar gyfer 2021 Ch2. Am y 4 chwarter hyd at ddiwedd Ch2 2021, roedd 47% o ficrofusnesau wedi defnyddio cyllid allanol o gymharu â 65% ar gyfer cwmnïau bach a chanolig. Mae'r Monitor Cyllid BBaChau yn nodi cynnydd yn y defnydd o orddrafftiau a benthyciadau banc ymhlith BBaChau a arolygwyd yn y tri mis hyd at Awst 2021, gyda'r rhai nad ydynt yn fenthycwyr parhaol yn disgyn o 38% yn Ch2 2021 i 35% yn y tri mis hyd at Awst 2021. Yng Nghymru, roedd 34% o'r BBaChau a arolygwyd yn bobl nad oeddent yn fenthycwyr parhaol yn y 4 chwarter hyd at ddiwedd Ch2 2021. Cododd hyn i 47% yn Ch1 2021 ac aeth yn ôl i 37% yn 2021 Ch2.

Nododd Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC 2021 Ch2 fod yr awydd am gyllid yn y dyfodol wedi cynyddu ar gyfer BBaChau y DU. Dywedodd tua 38% o BBaChau a ymatebodd yn y DU ar gyfer y tri mis hyd at Awst 2021, eu bod yn hapus i ddefnyddio cyllid allanol i helpu'r busnes i dyfu, i fyny o 36% yn 2021 Ch2. Roedd gan tua 12% o BBaChau Cymru a arolygwyd gynlluniau i fenthycu neu adnewyddu yn y 4 chwarter hyd

at ddiwedd Ch2 2021. Fodd bynnag, mae 43% yn fodlon cymryd cyllid i helpu'r busnes i dyfu. Cynyddodd yr angen am gyllid allanol o 3% yn 2019 i 9% yn 2020 ac ymhellach i 15% yn hanner cyntaf 2021, cyn disgyn i 12% ymhlith BBaChau y DU a arolygwyd yn y tri mis hyd at Awst 2021. Ar draws BBaChau y DU, adroddodd 41% am chwistrelliad o arian personol yn y tri mis hyd at Awst 2021, sef yr uchaf a gofnodwyd erioed yn yr arolwg. Ymysg y rhain, teimlai 30% fod yn rhaid iddynt chwistrellu arian personol, tra dewisodd 11% chwistrellu arian personol. Roedd bron i 37% o'r BBaChau a arolygwyd yng Nghymru wedi chwistrellu arian personol yn Ch2 2021, i lawr o 41% yn Ch1 2021, tra bod 29% yn teimlo bod yn rhaid iddynt chwistrellu arian personol i'r busnes o gymharu â 12% a wnaeth hynny i helpu'r busnes i dyfu.

Yn ôl Traciwr Rhanbarthau a Gwledydd³⁰ y DU Banc Busnes Prydain roedd tua 45% o BBaChau y DU yn defnyddio cyllid allanol yn Ch2 2021, i fyny o 32% yn 2020 Ch1. Roedd tua 38% o'r BBaChau a arolygwyd yng Nghymru yn fodlon defnyddio cyllid i dyfu, gyda 10% yn gweld mynediad at gyllid fel rhwystr mawr. Cymeradwywyd tua 98,300 o fenthyciadau a gorddrafftiau BBaCh yng Nghymru gan Fanc Busnes Prydain yn 2020 (6.3% o gyfanswm y DU).

³⁰ www.british-business-bank.co.uk/wp-content/uploads/2021/10/J0018_Regional_Tracker_Report_AW.pdf

Arhosodd cyfraddau llog ar fenthyciadau BBaCh y DU yn sefydlog, ac roedd cyfradd twf blynyddol benthyciadau yn negyddol

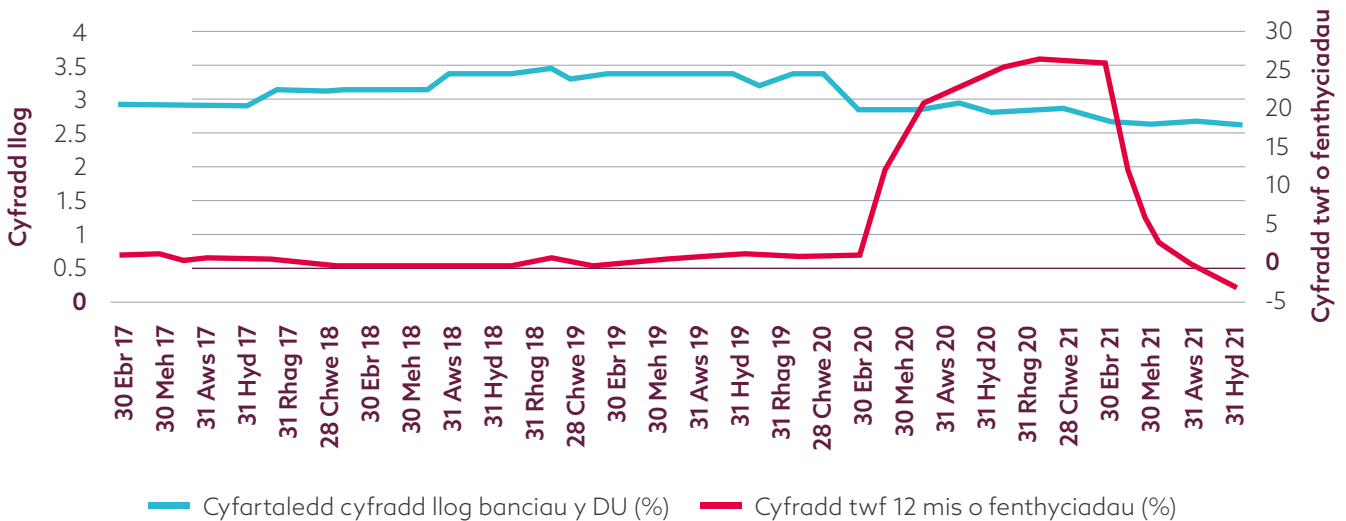
Mae Ffigur 5 yn dangos bod y gyfradd llog gyfartalog ar fenthyciadau BBaCh y DU wedi aros yn sefydlog yn ystod 2021 Ch3. Y gyfradd llog gyfartalog oedd 2.65% ym mis Tachwedd 2021. Tarodd chwyddiant prisiau defnyddwyr 5.4% yn y 12 mis hyd at Ragfyr 2021, y gyfradd chwyddiant 12-misol uchaf mewn bron i 30 mlynedd. Disgwylir i Fanc Lloegr gymryd camau pellach, ar ôl cynyddu'r gyfradd llog o 0.1% i 0.25% ar ddiwedd 2021, ac ymhellach i 0.50% ym mis Chwefror 2022, gyda goblygiadau i'r cyfraddau llog ar fenthyciadau BBaCh y DU.

Mae cynlluniau llywodraeth y DU ar gyfer cymorth busnes yn ystod Covid-19 wedi

arwain at gynnydd sylweddol mewn benthycia BBaCh, er bod ceisiadau am gyllid i gynlluniau Llywodraeth y DU wedi bod yn gostwng yn ystod y misoedd diwethaf, gyda llawer o gynlluniau'n dod i ben. Adlewyrchir hyn yn Ffigur 5 sy'n dangos gostyngiad sylweddol yng nghyfradd twf blynyddol benthyciadau i BBaChau. Gan fod argaeledd rhai cynlluniau a gefnogir gan y Llywodraeth wedi dod i ben, mae'r ffocws bellach ar y Cynlluniau Benthyciadau Adfer (CBA), a agorodd i geisiadau ar 6 Ebrill 2021 ac sydd wedi'i ymestyn i 30ain Mehefin 2022. Fodd bynnag, fel y nodwyd eisoes, nid yw'r galw am fenthyciadau CBA wedi bod yn gryf eto.

Ffigur 5.

Cyfradd llog ar fenthyciadau BBaCh y DU, a chyfraddau twf benthyciadau

Ffynhonnell: [Banc Lloegr](#)

Mae ffigurau Cyllid y DU yn dangos bod benthycia gros i BBaChau yn y DU wedi parhau i gofnodi gostyngiadau chwarterol ar ôl brig 2020 Ch2. Gostyngodd benthycia o £34.5bn yn 2020 Ch2

i £13.9bn yn 2020 Ch3, £9.6bn yn 2020 Ch4, £7.6bn yn 2021 Ch1 a £5.2bn yn 2021 Ch2.³¹ Yng Nghymru, gostyngodd benthycia gros i BBaChau o tua £400m yn Ch3 2020 i £200m yn 2021 Ch3.

³¹ www.ukfinance.org.uk/sites/default/files/uploads/Business-Finance-Review-2021-Q3-FINAL.pdf

Buddsoddiad ecwiti yn cynyddu yng Nghymru yn y flwyddyn hyd at 2020

Yn ôl Astudiaeth Gweithgarwch Buddsoddi BVCA 2020,³² cyfanswm gwerth ecwiti preifat a chyfalaf menter y DU oedd £9.5bn yn 2020, i lawr o £10.2bn yn 2019. Roedd tua 90% o'r cwmnïau a dderbyniodd y buddsoddiadau hyn yn BBaChau. Roedd tua 4% o gwmnïau'r DU a dderbyniodd fuddsoddiadau yn 2020 wedi'u lleoli yng Nghymru, i lawr o 5% yn 2019 a 7% yn 2018. Roedd y swm a fuddsoddiwyd mewn cwmnïau yng Nghymru yn 1% o gyfanswm y buddsoddiad yn 2020. Roedd y rhan fwyaf o gwmnïau'n cael buddsoddiad mewn Roedd Cymru ym maes TGCh (48% o'r cwmnïau a oedd yn cael buddsoddiad yng Nghymru) a biotechnoleg a gofal iechyd (19%). O ran y symiau a fuddsoddiwyd, denodd cwmnïau biotechnoleg a gofal iechyd fuddsoddiadau gwerth cyfanswm o £74m a gwelodd cwmnïau mewn cynhyrchion a gwasanaethau busnes fuddsoddiadau o £35m.

Yn ôl Traciwr Rhanbarthau a Gwledydd³³ y DU Banc Busnes Prydain roedd tua 50% o barau buddsoddiad-busnesau y buddsoddiad ynddynt yng Nghymru rhwng 2011 a 2020 yn ymwneud â buddsoddiad â swyddfa a oedd yn fwy na dwy awr o bellter teithio oddi wrth y busnes derbyn. Mae hyn yn amlygu diffyg cymharol cyflenwad ecwiti yng Nghymru. Er enghraifft, roedd 90% o barau buddsoddiad-

busnesau y buddsoddiad ynddynt yn Llundain yn ymwneud â buddsoddiad â swyddfa o fewn awr i fusnes y derbynnydd. Mae hyn yn datgelu daearyddiaeth anwastad buddsoddiad ecwiti'r DU. Roedd tua 30 o fuddsoddiad ecwiti wedi'u lleoli yng Nghymru rhwng 2011 a 2021 Ch1, sy'n hafal i 2.1% o gyfanswm y DU. Roedd y rhan fwyaf o gytundebau ecwiti yng Nghymru mewn cwmnïau yn Ne Cymru. Roedd busnesau yng Nghaerdydd, Abertawe a Chasnewydd fel arfer yn cyfrif am dros hanner y bargeinion Cymreig yn y degawd hyd at 2021.

Mae cwmnïau sy'n cael ecwiti yng Nghaerdydd, Abertawe, Casnewydd a Phen-y-bont ar Ogwr yn cynrychioli 37%, 10%, 7% a 5% o'r parau yn y drefn honno. Mae buddsoddiad hefyd wedi'u crynhoi yng Nghaerdydd (33% o barau yn ymwneud â busnesau Cymreig). Gellid esbonio'r canfyddiad mai Wrecsam yw'r ail fwyaf gyda 15% o fuddsoddiad, er bod busnesau yn yr ardal yn cynnwys dim ond mewn 2% o barau, gan y ffaith, at ddibenion yr astudiaeth hon, yr ystyrir bod Banc Datblygu Cymru yn wedi'i leoli yn Wrecsam lle mae ganddo ei bencadlys. Fodd bynnag, mae gan y Banc Datblygu sawl swyddfa ledled Cymru, gyda'r mwyaf yng Nghaerdydd.

³² www.bvca.co.uk/Portals/0/Documents/Research/2021%20Reports/BVCA%20Investing%20with%20Integrity%20-%20September%202021.pdf

³³ www.british-business-bank.co.uk/wp-content/uploads/2021/10/J0018_Regional_Tracker_Report_AW.pdf

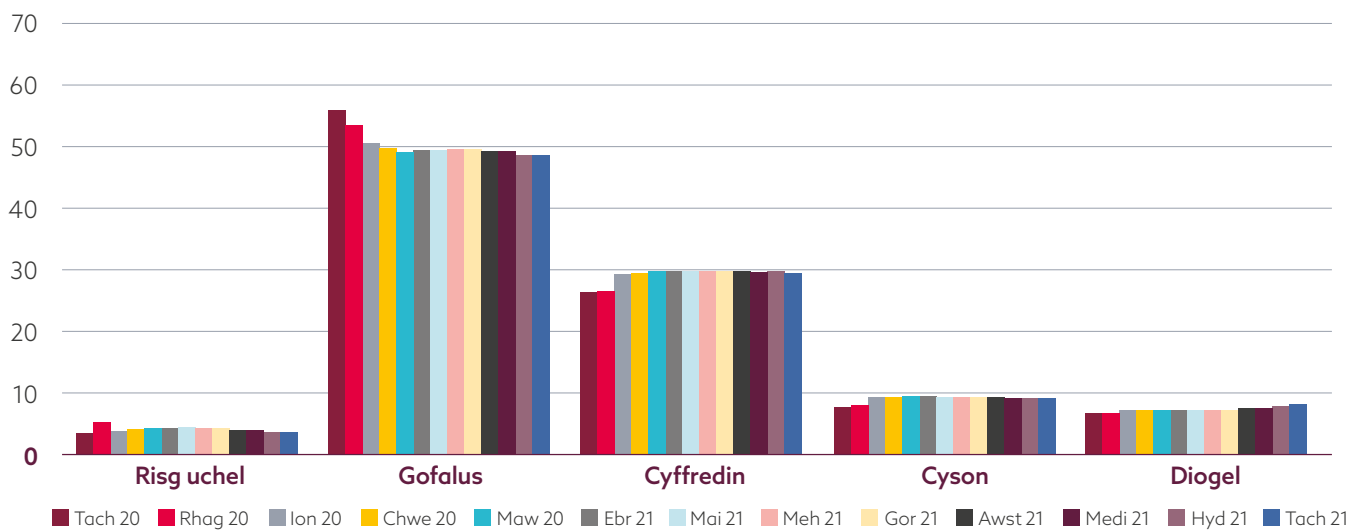
Gwelliant parhaus yng nghyfraddau risg credyd BBaCh Cymru

Gwellodd graddfeydd risg credyd BBaChau Cymru yn sgil ailagoriad llawn yr economi a chodi bron pob cyfyngiad. Parhaodd cyfran y BBaChau Cymreig yn y grŵp statws credyd Risg Uchel i ostwng, gan ostwng o 4.5% ym mis Mai i 4.2% ym mis Awst ac ymhellach i 4.1% ym mis Tachwedd 2021. Gallai'r canfyddiad hwn fod yn syndod ond mae un ffactor wedi cyfrannu at hyn. bod y cyfuniad o daliadau ffyrlo, a chymorth grant/benthyciad amrywiol a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru, Banc Datblygu Cymru a Llywodraeth y DU wedi gweithio i wella sefyllfa cyfalaf gweithio busnesau sy'n ei chael hi'n anodd. Mae cyfran y busnesau bach a chanolig

yn y categorïau Cyson a Diogel wedi cynyddu rhwng mis Awst a mis Tachwedd 2021. Dylid nodi, cyn ailagor yr economi, bod polisiau Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i gefnogi cwmnïau a swyddi wedi cyfrannu at welliant estynedig yn y risg credyd y darlun yng Nghymru rhwng mis Mawrth 2020 a mis Medi 2021. Mae nifer y busnesau bach a chanolig yng Nghymru sydd yng nghronfa ddata FAME (y tynnir y data statws credyd ohoni) wedi cynyddu o 40,000 ym mis Tachwedd 2020 i 55,000 ym mis Tachwedd 2021, gyda chynnydd tebyg yn cael ei gofnodi ym mhob un o weinyddiaethau datganoledig y DU.

Ffigur 6.

Cyfran y BBaChau yn ôl Risg Credyd yng Nghymru (%), Tachwedd 2020 - Tachwedd 2021

Ffynhonnell: [FAME](#), [Bureau van Dijk](#)

Yn debyg i Adroddiadau Chwarterol diweddar, lletygarwch yn ogystal â thrafnidiaeth a thelathrebu oedd â'r gyfran uchaf o BBaChau yn y grwpiau Risg Uchel a Gofalus. BBaChau

mewn gweithgynhyrchu, megis cemegau, metelau a pheiriannau, nwy, dŵr a thrydan, yn ogystal â'r sector cynradd oedd â'r gyfran uchaf o BBaChau yn y categorïau Diogel a Cyson.

- Cododd buddsoddiad (£30.5m) a chyflogaeth a gefnogwyd (694 o swyddi) gan Fanc Datblygu Cymru yn 2021/22 Ch2 o gymharu â'r chwarter blaenorol, gyda buddsoddiad benthyciad ac ecwiti yn cofnodi cynnydd.
- De ddwyrain Cymru ddenodd y rhan fwyaf o'r buddsoddiad newydd am chwarter arall (£14.3m).
- Y sector Adeiladu oedd â'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd yn 2021/22 Ch2 (£15.6m).

Mae'r adran hon yn crynhoi buddsoddiadau Banc Datblygu Cymru yn 2021/22 Ch2. Mae'r data yn yr adran hon yn deillio o gronfa ddata'r Banc Datblygu.

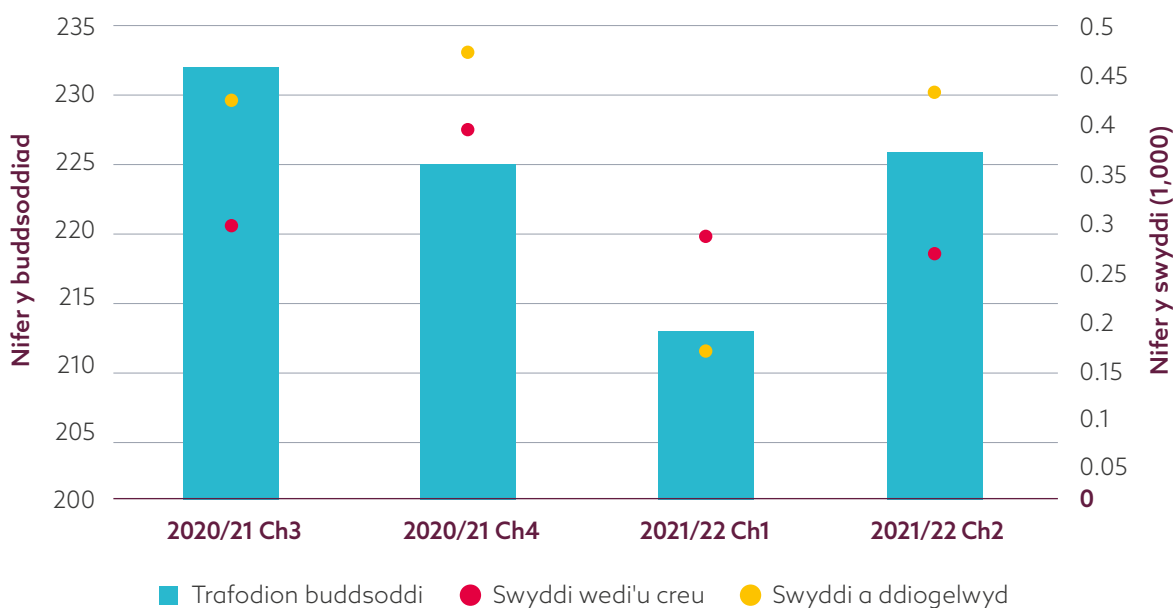
Cynnydd mewn buddsoddiad a chyflogaeth a gefnogir yn 2021/22 Ch1

Gwnaeth y Banc Datblygu 226 o drafodion buddsoddi yn 2021/22 Ch2, yn gysylltiedig â 136 o gytundebau, gyda gwerth o £30.5m. Y swm buddsoddi cyfartalog fesul trafodiad yn 2021/22 Ch2 oedd £135,000. Roedd y

trafodion buddsoddi yn 2021/22 Ch2 wedi creu a diogelu 694 o swyddi cyflogaeth, llawer uwch nag yn 2021/22 Ch1 (443), ond yn is nag yn 2020/21 Ch4 (858) a 2020/21 Ch3 (716).

Ffigur 7.

Trafodion buddsoddi a swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd, 2020/21 Ch3 - 2021/22 Ch2

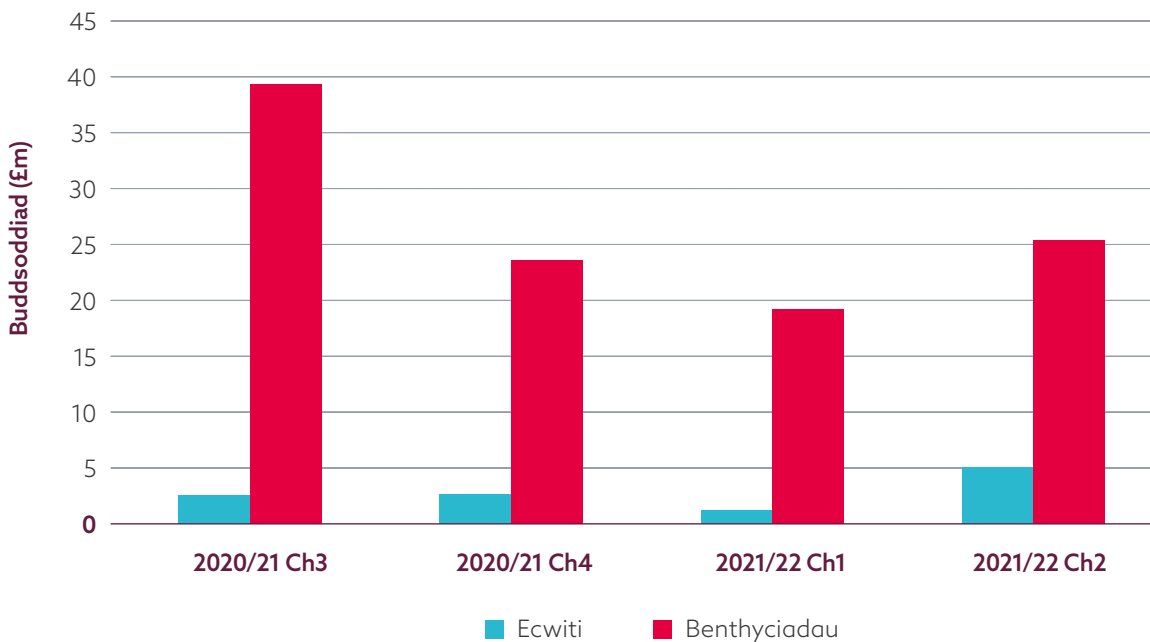
Cynnydd chwarterol mewn buddsoddiad benthyciad a buddsoddiad ecwiti yn 2021/22 Ch2

Roedd buddsoddiad benthyciad newydd yn £25.4m yn 2021/22 Ch2, i fyny o £19.2m yn 2021/22 Ch1. Roedd buddsoddiad ecwiti

yn £5m yn 2021/22 Ch2, i fyny o £1.4m yn Ch1 2021/22, a £2.8m yn 2020/21 Ch4.

Ffigur 8.

Buddsoddiad Newydd yn ôl Math o Fuddsoddiad (£m), 2020/21 Ch3 - 2021/22 Ch2

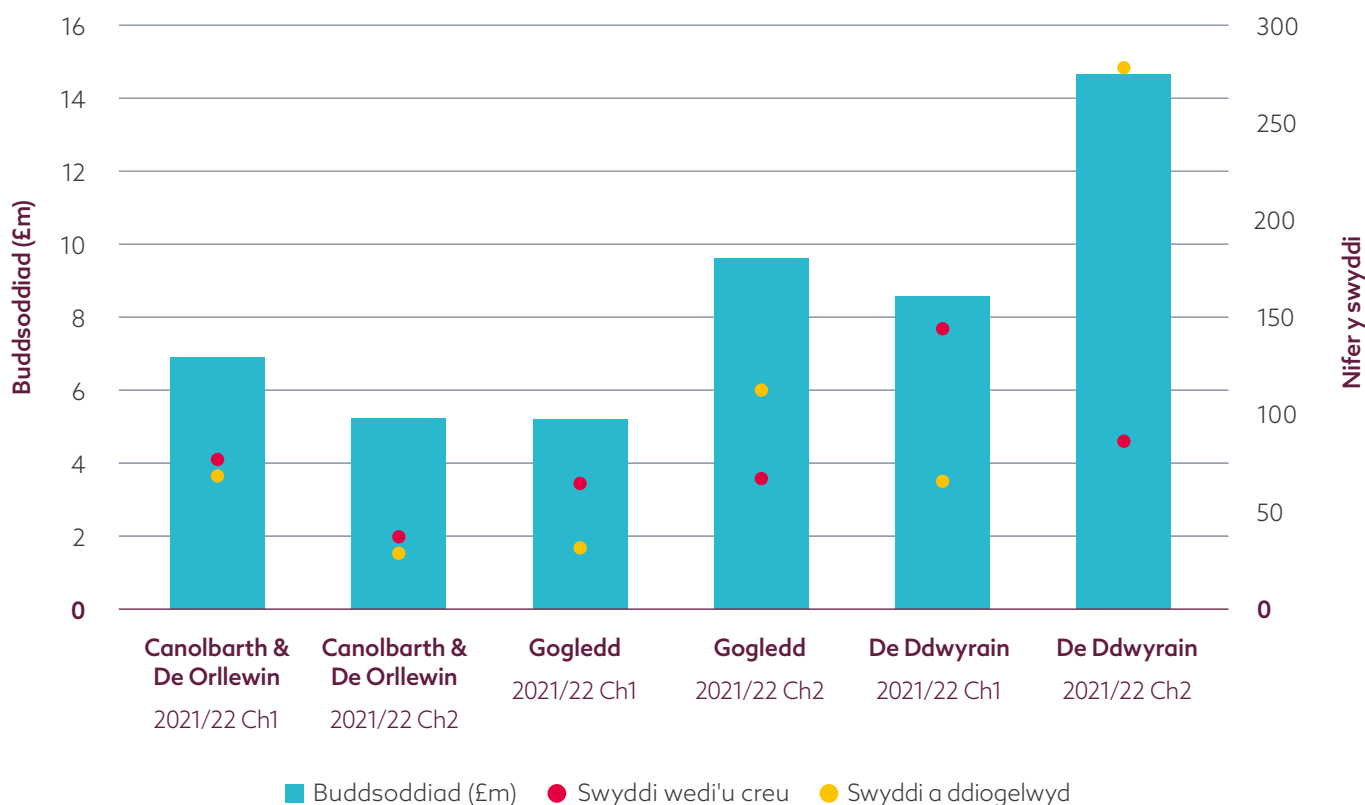
Gwelodd de-ddwyrain a gogledd Cymru gynnydd mewn buddsoddiad newydd yn 2021/22 Ch2

Gwnaethpwyd y mwyafrif o fuddsoddiadau yn Ch2 2021/22 i gwmnïau yn ne ddwyrain Cymru. Daeth buddsoddiad newydd yn ne-ddwyrain Cymru, y rhanbarth sydd â'r crynodiad mwyaf o gwmnïau yng Nghymru, i £14.6m, i fyny o £8.6m yn y chwarter blaenorol, gan greu 131 a diogelu 276 o swyddi. Cynyddodd buddsoddiad newydd yng ngogledd Cymru hefyd o £5.1m yn Ch1

2021/22 i £9.7m yn Ch2 2021/22, tra gostyngodd buddsoddiad newydd yng nghanolbarth a de-orllewin Cymru o £7m i £6.1m. Roedd gan ranbarth gogledd Cymru gynnydd chwarterol yn y swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd, tra bod canolbarth a de-orllewin Cymru wedi cofnodi dirywiad yn y swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd.

Ffigur 9.

Buddsoddiad fesul Lleoliad (£m), 2021/22 Ch2

Adeiladu oedd â'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd am chwarter arall, gyda chynnydd chwarterol hefyd

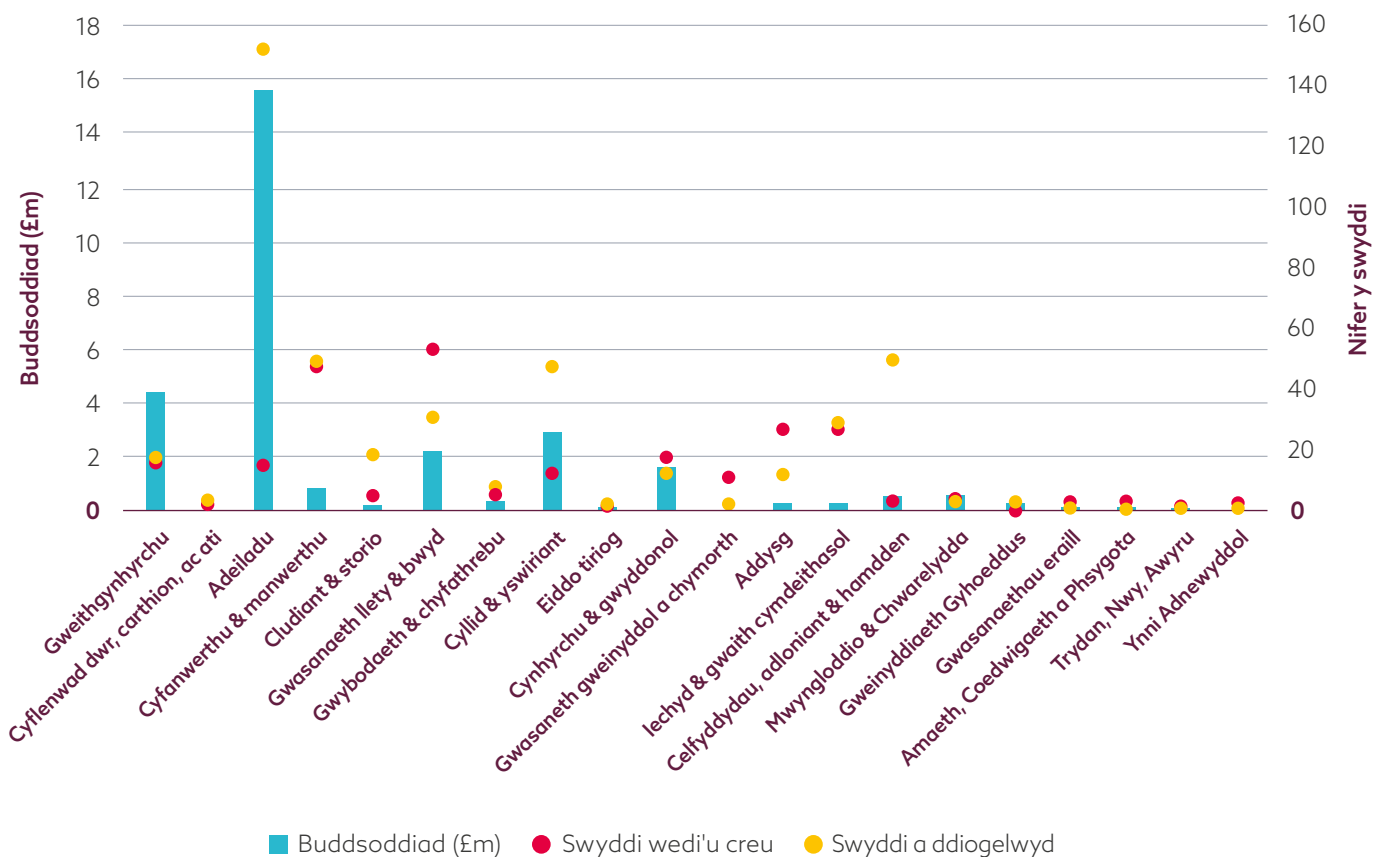
Yn 2021/22 Ch2, adeiladu gafodd y gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd (£15.6m i fyny o £11m yn Ch1 2021/22), gan greu neu ddiogelu 165 o swyddi. Roedd sectorau eraill a ddenodd symiau uchel o fuddsoddiadau yn cynnwys gweithgynhyrchu (£4.5m i fyny o £1.2m) a busnesau yn y sector cyllid ac yswiriant (£2.8m i fyny o £465,000).

Busnesau lletygarwch yn y sector llety a gwasanaethau bwyd a greodd y nifer fwyaf o

swyddi yn ystod y chwarter, sef 53, ac yna'r rhai yn y sector masnach cyfanwerthu a manwerthu gyda 46. Y sectorau hyn ill dau a welodd y nifer uchaf o fusnesau newydd a ddechreuwyd yn y sector gyda 6 a 7 busnes yn y drefn honno. Rhwng 2020/21 Ch3 a Ch2 2021/22 mae'r sectorau hyn wedi gweld 30 a 27 o fusnesau newydd yn cael eu cefnogi gan fuddsoddiadau Banc Datblygu Cymru yn y drefn honno.

Ffigur 10.

Buddsoddiad a swyddi a grëwyd ac a ddiogelwyd fesul sector (£ miliwn), 2021/22 Ch2

Yn nhrydydd chwarter 2021 gwelwyd llacio y cyfyngiadau cymdeithasol yn ymwneud â Covid-19 bron yn llwyr a chynnydd tuag at ail agor yr economi yn llwyr. Mae CDG y DU, y farchnad lafur, a mynegeion buddsoddi busnes wedi gwella. Mae'r amcangyfrifon CDG misol ar gyfer Tachwedd 2021 yn dangos bod CDG y DU wedi rhagori ar y lefelau cyn-bandemig, a bod y rhagolygon economaidd ar gyfer Cymru wedi gwella, fel y rhagwelir bellach y bydd GYG Cymru yn rhagori ar y lefel cyn-bandemig erbyn diwedd 2022. Mae'r data hwn yn darparu rhywfaint o optimistiaeth cyn yr ymchwydd o achosion Omicron.

Yn sgil yr ymchwydd yn yr achosion o Omicron, ailgyflwynodd Llywodraeth Cymru rai cyfyngiadau, gan gychwyn cynllun cymorth gwerth £60m ar gyfer y busnesau yr effeithiwyd arnynt. Er bod y codiad diweddar ar gyfyngiadau yn newyddion cadarnhaol i fusnes, gyda chwyddiant cynyddol, cyfraddau llog a chostau byw, a phroblemau parhaus yn y gadwyn gyflenwi, mae ansicrwydd busnes yn debygol o gynyddu yn y tymor byr. Yn ogystal, er bod nifer y marwolaethau busnes wedi gostwng ychydig yn y chwarteri diwethaf, mae'r niferoedd yn dal yn gymharol uchel, ac maent bellach yn uwch na nifer y genedigaethau busnes, sy'n destun pryder penodol.

Chwaraeodd Banc Datblygu Cymru ran sylweddol yn ymdrechion economi Cymru i adfer am chwarter arall. Yn wir, mae'r Adroddiad Chwarterol hwn wedi datgelu bod gwerth tua 228 o fuddsoddiadau a wnaed yn Ch2 2021/22 oddeutu £30m. Creodd y buddsoddiadau hyn amcangyfrif o 265 o swyddi a diogelu tua 440, yn bennaf ym meysydd lletygarwch, adeiladu, gweithgynhyrchu, yn ogystal â chyfanwerthu a manwerthu, gweithgareddau y mae'r pandemig a'r mesurau lliniaru wedi effeithio'n fawr arnynt.

Wrth edrych ymlaen at weddill 2022 mae'n ymddangos bod rhywfaint o le i fod yn obeithiol o ran rhagolygon economi Cymru. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, mae cyfyngiadau sy'n deillio o'r ymchwydd mewn achosion Omicron wedi'u codi. At hynny, bu rhai arwyddion calonogol y gallai mewnfuddsoddiad i economi Cymru fod yn cynyddu, er enghraifft, gyda buddsoddiadau arwyddocaol yn digwydd mewn cwmnïau fel KLA a Nexperia yn sector lled-ddargludyddion Casnewydd. Testun pryder sy'n dod i'r amlwg yw prinder sgiliau yn economi Cymru yn y sector preifat a rhai rhannau o'r sector cyhoeddus. Mae hyn ynghyd ag ymchwydd mewn prisiau ynni wedi cynyddu pwysau chwyddiant yn ddifrifol, a gyda phryderon diogelwch cynyddol yn Nwyrain Ewrop yn achosi hyd yn oed mwy o ansicrwydd yn y marchnadoedd ynni.

Yn olaf, mae optimistiaeth yn 2022 yn rhagdybio bod y gwaethaf o'r pandemig Coronafeirws y tu ôl i ni, ond gydag arbenigwyr iechyd yn nodi bod amrywiadau newydd yn bosiblwydd cryf, a chyda llywodraethau cenedlaethol bellach heb y liferi cyllidol a oedd ar gael yn 2020 i frwydro yn erbyn unrhyw ostyngiadau o mewn gweithgaredd economaidd ganlyniad.

Adnoddau dethol sy'n cael eu diweddarau'n aml

Mae rhai ffigurau a adroddwyd yn yr Adroddiadau Chwarterol yn newid yn eithaf cyflym. I'r darlennydd, mae'r atodiad hwn yn darparu dolenni gwe i'r ystadegau sy'n cael eu diweddarau'n aml fel y gellir cael diweddariadau cyn yr Adroddiad Chwarterol nesaf.

Diweddariadau CDG y DU:

<https://www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/latest>

Dadansoddiad o farchnad lafur y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes>

Data marchnad lafur ranbarthol y DU:

<https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/datasets/nationallabourmarketsummarybyregions01>

Arolwg SYG o Effaith COVID-19 ar Fusnes:

<https://www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessimpactofcovid19surveybicsresults>

Dirnad Economi Cymru
Economic Intelligence Wales

banccatblygu.cymru
developmentbank.wales

Banc Datblygu Cymru Plc (Development Bank of Cymru Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Development Bank of Cymru Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr ARhD. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Cymru Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o endidau'r grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn [banccatblygu.cymru](https://www.banccatblygu.cymru).